

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ПРАВДА

Брой 5 • год. ХСII • 8 март 2012 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

Ивайло Калфин:

**ДА ИЗВАДИМ
ТРАКИЙСКИЯ
ВЪПРОС НА
ЕВРОПЕЙСКА
СЦЕНА**

На стр. 3

Още мерим риска от наводнения

Картата за най-опасните зони не е готова

Все още не е готова картата с най-рисковите зони от наводнение. Тя трябваше по предварителни планове да е направена още миналата година. След бедствията в Хасково обаче, където щетите по груби

сметки се оценяват на 80 млн. лв., басейновите дирекции към екоминистерството спешно са се заели със задачата. Според сметките им поне милион и половина българи са застрашени от високата вълна. Подобно

бедствие вече преживяхме през 2005 г и 2007 г., когато 80% от земята ни беше връхлетяна от природната стихия, но сега пак се оказахме неподготвени за нея. През есента на 2005 г. 185 общини от 27 области видяха

наводненията не по телевизията, а на живо. Тогава 22 човека загубиха живота си.

През тази година най-късно трябва да сме готови с анализа, а до 2015 г. трябва да сме изготвили и план как да се предпазваме от наводненията. Това изисква специална евроректива, неизпълнението на която носи санкции.

Като изключим повредените и зле поддържани язовири, които представляват потенциален риск, опасност от наводнения има по поречията на реките Бели Лом, (застрашава Русенско и Разградско), Лесновска (някогашната Стари Искър), която се влива преди Долни Богров в Искър. Високите води на Лесновска наводниха кариерата за строителни материали, разрушиха старото депо за смет и отрязаха пътя за Чelopeчeнe.

Според еколозите опасност крие р.Тополска, която се влива в Марица преди Пловдив. Въпреки многобройните диги и отводнителни канали Дунав изисква също голямо внимание.

Колкото до големите ни реки Арда, Марица, Тунджа, Доспат, Места и Струма, освен че трябва да си отваряме очите на четири, също така сме задължени чрез външно министерство незабавно да известяваме комшиите, ако нивата им застрашително се покачат.

Причината за наводненията според екоекспертите са затлачените речни корита, купичката битови отпадъци, които се изсипват все още в тях, както и неразумното изгребване на инертни материали. Колкото до язовирите, поне 215 от тях са с технически неизправности, а 57 трябва да се наблюдават постоянно. Предписания за спешен ремонт обаче има за 12 от тях.

ТОДОР КОРУЕВ

Трети март тази година гочакахме след тежка зима, донесла ни много природни бедствия. Водната стихия пося смърт, вся ужас, донесе разруха, докара нищета. Но нещастие то ни обедини. Нищо, че сме заклещени в икономическа криза.

Трети март е достоен национален празник, знак за възкресението ни като държава, символ на формирането на нацията. Но още се намират отрицатели, които искат да понижат неговия статут в календара. Един поет отново повтори възраже-

та екзархия, Априлското въстание, опълченските дружини, участието на целия народ във войната. И не на последно място - на 3 март България се завърна в семейството на европейските държави след петвековно отсъствие. И колкото и да ни се е искало да извършим това завръщане сами, със свои сили, условията на Балканите тогава са такива, че възстановяването на българската държава е можело да стане само чрез външна намеса. И слава Богу, че Русия се отзовава на зова за помощ.

За съжаление след Берлинския конгрес Санстефанска България остана

Знакът на възкресението

• Тодор Корувев

нието да честваме Освобождението, защото било извършено с чужда военна сила, и отново посочи като алтернатива 24 май. Но двете гати - Освобождението като национален празник на възкресналата българска държавност и Деня на славянската писменост и българската просвета и култура, нито си пречат, нито се конкурират. И второ - ограничено е да се мисли, че Освобождението е еднократен акт, резултат само на Руско-турската война през 1877-1878 г. Санстефанска България е плод и на продължителните борби на нашия народ, с които можем да се гордеем. Иначе би трябвало да зачеркнем „горските пътници“, легиите и хъшовите, общобългарската революционна организация, изградена от Левски и съратниците му, създаването на Българска-

само на картата - българските етнически граници бяха пак прекроени от Великите сили, възкресналата държава бе раздробена и нахъсана, та още много политически и военни битки трябваше да се впишат в страдалческия летопис на родната държавност.

Но тази година естествено свързваме 3 март със стогодишнината от началото на Балканската война - събитие, сломило народа със санстефанския идеал за събирането на българите под обща държавна стряха.

134 години от Освобождението

• Българите почетоха паметта на загиналите за освобождението на родината с много цветя и венци.

Забравихме село Лешниково

Градини и оранжерии са съсипани напълно

Забравихме село Лешниково, в което има поне десетина срутени къщи. Това предупреди пред в. „Тракия“ председателят на местното тракийско дружество в Харманли Маргарит Петров, който е и общински съветник в града. Както порано пренебрегнахме щетите в гр. Харманли и бяхме вторачени единствено в с. Бисер, така сега забравихме това село, коментира

• Багерите разчистват срутените къщи в Бисер.

той. Първоначално името му било вписано в държавните документи за помощите, но

заради грешка в изписването то изпаднало от всички списъци, твърди той.

Продължава на стр. 2

ПО ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА НАШИ ЕВРОДЕПУТАТИ

ЕС ни подкрепи за Ангорския договор

Турция да разреши висящите въпроси със своите седи, препоръчаха на първи март евродепутатите. Страната трябва да положи повече усилия и да изпълни международните си ангажменти като приведе и двустранните си отношения в по-добро състояние. Решението бе взето при гласуване на доклада за напредъка на Турция през 2011 г. в Комисията по външни работи на Европейския парламент.

Поправката бе предложена от българските евродепутати Кристиан Вигенин и Евгени Кирилов.

На практика тя се отнася до допълнителния протокол към Ангорския договор между България и Турция от 1925 г., с който Турция се задължава да изплати компенсации на българските бежанци от Източна Тракия.

През 2008 г. , отново след предложение на български-

те евродепутати социалисти, Европейският парламент за първи път посочи в подобен доклад за Турция необходимостта от разрешаване на въпроса с имуществените права на българските тракийски бежанци.

Двата български евродепутати получиха подкрепа и за текста си към доклада за напредъка на Сърбия, с който бе призована да спазва културното многообразие на всички свои етнически малцинства и да не пречи на работата на културните им центрове. Поправката бе аргументирана с проблемите, които имат българите в Западните покрайнини - Босилеград и Димитровград.

НЕБИВАЛ НАПЛИВ ЗА БЪЛГАРСКИ ПАСПОРТИ

■ Дори в най-големия студ хората чакаха часове за българския паспорт.

Два пъти и половина повече мераклии за наше гражданство

Два пъти и половина повече хора с български корен са поискали наше гражданство от Нова година насам, пресметна шефът на Агенцията за българите в чужбина Росен Иванов. Пред самата агенция, както и пред правосъдното министерство, където трябва да се подадат и получат документите, се извиваха огромни опашки дори в най-мразовитите дни. Интересът към българското гражданство е небивало голям, признават и от самата агенция. Най-много са мераклиите от Македония, но сред търпеливо чакащите има дошли от Молдова, Украйна и Сърбия. Това са предимно млади хора, които стоически изчакват на улицата да им дойде редът.

Пред българските власти те твърдят, че искат да живеят и да работят в България. Възможно е оба-

че да се възползват от свободното движение в ЕС, което осигурява паспортът ни. Става дума за облекчен режим на следване и на работа в ЕС, а също така и за ред предимства на нашите фирми в общия пазар. Според експертите на агенцията обаче дори да поробят с наш паспорт из Европа,

накрая вероятно може да се върнат у нас, за да се установят трайно.

В момента нов проектозакон за българите в чужбина се съгласува в различните министерства. Той значително ще облекчи реда за придобиване на наш паспорт. Според експертите законът ще засегне между 4 и 5 млн. етнически българи зад граница. Ако те не разполагат с необходимите документи, експертите на самата

агенция ще им издават документ за произход. Само през миналата година Министерството на правосъдието е дало българско гражданство на 13 607 души, като три четвърти от тях - 8291, са македонци. От 2002 до 2011 г. български граждани са станали общо 42 372 македонци и 18 646 молдованци.

За миналата година сме приели 14 846 заявления, издадени са 19 748 удостоверения.

България - най-рядко населена на Балканите

Ако разделим броя на хората с площта на страната, у нас на квадратен километър се падат 67 човека. В Македония те са 80, в Сърбия са над 95, в Румъния са 90, в Турция са над 100. Затова наис-

тина е полезно България да привлече хора, които знаят български и са с български корен. Въпросът за оставането в страната обаче наистина е малко болезнен. Има данни, че една част от привлечените

използват страната ни само като междинна спирка. Но каквито и да са мотивите им, би било недопустимо да кажем на българите, че им отказваме гражданство, защото имаме някакво съображение.

Знаят нашите по име

Българите в Украйна днес са 204 600, показва официалната справка. Но със сигурност те са повече, твърди Ангел Маринков от Агенцията за българите в чужбина. След напускането на България те са се заселили главно в Одеса и Запорожка област, но отделни по-малки групи наши сънародници има също в Кировоградска, Николаевска, Луганска и Херсонска област. От агенцията могат да кажат с голяма точност имената на почти всички български родове, както и селата, в които живеят. Това е важно, понеже новият закон ще позволи да се получава гражданство само със справка от агенцията. Според експерти на агенцията само в Одеса област българите са към 180 000 човека. Около две трети от тях са тракийци, които идват главно от днешната Сливенска и Ямболска област. Но има част и от Търновско, Шуменско, Провадийско и Варненско.

Първата вълна изселници е прогонена от родната земя след 1774 г. Тогава жители главно на Алфатар, Силистренско, създават първата българска колония - Олшанка. Следващата вълна е през 1806-1812 г., когато под ръководството на Суворов руската армия освобождава големи територии от Османската империя. И опразнените поселения от татарите се предоставят на български колонисти. Основната вълна от преселници идва след Руско-турската война от 1821-1829 г., която завършва с Одринския мирен договор.

Първоначално българите получават особен статут и имат право да притежават земя, докато в империята все още властва крепостното право. Те не плащат и данъци, като чак след 20 години гратисен период се изравняват с останалото население. Така в Украйна се създава най-голямата българска диаспора зад граница, а и днес селата в Одеса област са едни от най-богатите в селскостопанско отношение, твърдят от агенцията.

■ Максим Димитров е роден и израсъл в Украйна, сега е студент в родината на своите деди.

Забравихме... от стр. 1

Природата разруши каквото можа, сега в Бисер се разчистват съборените от стихията къщи, за да се построят към 65-70 нови. Техните жители в момента са или при роднини, или във фургони. В момента „Главболгарстрой“ е струпал техника в Бисер и разрушаването върви бързо, по-бавно ще е разчистването на терените. Маргарит Петров напомня, че жителите на несъмнено най-тежко пострадалото село са много работливи, повечето са имали ферми, оранжерии и овощни градини. След човешките жертви и съборените къщи сега идва ред да се

пресмятат щетите в стопанството. А те са огромни. Младите овощни градини по поречието на реката, които тепърва трябваше да започнат да се изплащат, са унищожени напълно. Заради това хората трябва да бъдат подпомогани не само с жилищата, но и да си стъпят на краката, за да си осигурят прехраната, смята той.

След първоначалния отзвук, който имаше сред българите трагедията в района, сега държавата трябва да продължи да помага, призовава председателят на местното тракийско дружество в Харманли.

Общините обедняха с милиард

С около един милиард лева са намалели приходите на общините за последните четири години. Това се разбра на общото събрание на Националното сдружение на общините. През 2011 г. 264-те общини са разполагали с 4 млрд. лв. от собствени приходи и трансфери от държавния бюджет. Борчовите им към бизнеса пък са достигнали над 200 млн. лв. Намалелите приходи се дължат на икономическото развитие на страната и продължава-

щата криза, коментира Детелина Николова, която е с трети кметски мандат с листата на ГЕРБ.

През 2010 г. делът на общинските приходи в БВП на страната е бил 6.9%, показват данните на Евростат. По този показател сме на последно място сред страните от ЕС. Средно за Европа този дял е 11.5%, като най-висок е в Дания - 37.4%.

Половината от сумата, с която са задължени общините, е към

доставчици на комунални услуги - ток, вода, чистене. Останалите 100 млн. лв. се дължат на строителни компании, показва статистиката. С най-големи задължения са общините Видин, Дупница, Перник, Бобов дол и други.

Заради закъснелите плащания през миналата година около 50 общини са били със заповирани сметки от фирми за различен период от време.

ИВАЙЛО КАЛФИН,

евродепутат и бивш външен министър на България

Г-н Калфин, вие бяхте първият външен министър в по-ново време, който постави сериозно въпроса за компенсиране на тракийските бежанци. Смятате ли, че това наистина може да стане?

-Да, това е един от въпросите. Но ние имаме и много други въпроси с Тур-

Да защитаваме интересите си със самочувствие

ция, които „висят“ от много време. Побутването им настрана в никакъв случай не помага за тяхното разрешаване. От много години с мотив да запазим добрите двустранни отношения политиките не са искали да се занимават с по-сложните и конфликтни въпроси. Това, което направихме ние, последва от една среща на държавните глави на двете страни - Георги Първанов и Абдула Гюл. След постигнатата договореност на нея направихме работна група съвместно с турското външно министерство. В нея формулирахме всички въпроси от наша и от тяхна страна, които са важни и които бихме искали да разрешим. През 2009 г. Министерският съвет прие много подробна позиция по тези въпроси и беше даден мандат на работната група за преговори. Агенцията „Държавен архив“ свърши страшно много работа по събиране на необходимите документи за доказване на нашата теза. Те бяха обобщени и през май тази междуправителствена група започна за първи път да заседава. Оттогава обаче тя не се е събирала. За съжаление новото правителство прекрати работата ѝ. Но не мисля, че е възможно много бързо да се реши този въпрос.

-Има ли някаква специфика в дипломатическите преговори с Турция заради сложните ни отношения, останали от историята?

Не мисля, че трябва да подходим с някакви исторически съображения. Трябва да имаме самочувствие и да си защитаваме интересите, както прави всяка държава в света. Всеки народ има история, по-дълга или по-кратка, но ние имаме интереси сега. Трябва да разрешим въпросите, които историята не успя да приключи. Проблемът за обезщетяването на тракийци трябва да стои в дневния ред на двустранните ни отношения. Турците имат тяхна версия за неговото решаване. Те не са изцяло съгласни с признаването на тези задължения. Твърдят, че Ангорският договор не е бил ратифициран, след като е бил подписан. Но мисля, че

има достатъчно аргументи, достатъчно доказателства, които да дадат на българската страна право да настоява за компенсация за всичко, станало през 1913 г.

-Може да се каже, че независимо от политическите промени във външно-политическия план Турция отстоява последователно своите интереси. Правим ли го по същия начин и ние?

-Нямаме постоянна позиция и това е проблемът. Доколкото съм запознат с това, което е направила българската държава през последните 20 г., само правителството на Иван Костов е поставило въпроса за обезщетяването, но без никакви последствия. След това ние направихме конкретен механизъм за решаването му. Той започна дори да работи, но сега пък самият въпрос се оттегли. По този начин няма как да постигнем и защитим интересите си. С всяка страна, включително и с Турция, трябва да формулираме проблемите, да сложим приоритети и да кажем: ето, за нас това е най-важното, а после да настояваме тези въпроси да се обсъждат при всеки възможен контакт с тази страна. Така се прави, ако искаме да постигнем нещо. Ако някой чака една сутрин Турция сама да се сети и да ни компенсира, това няма да стане.

-Турция води доста про-

България има интерес от една светска, проевропейска Турция, възприемаща европейските норми и закони. Но това не е процес, който ще свърши бързо, първо, и второ - това е процес, в който ние също би трябвало да сме наясно със своите интереси и да ги поставяме.

-До момента как го правим?

-Мога да кажа какво направи правителството, в което аз работих. След като създадохме този механизъм с Турция, ние уведомихме европейската комисия и написахме обосновка до всички страни членки защо имаме проблем, който не е решен с Турция и който бихме искали да стане част от

Това не е процес, който ще свърши бързо

преговорите за членството ѝ в ЕС. Тази информация обаче трябва да се опреснява. Ние трябва да убедим останалите страни защо България има проблем с Турция, който е принципен, важен и не е решен, за да можем да получим тяхната подкрепа. Това е една постоянна работа, която трябва да

министерство.

Позициите на страните от ЕС минават през нашето и съответно техните външни министерства. Трябва да ги убедим, че това не е обикновен, а важен, принципен проблем, който трябва да се свързва с напредъка на Турция в преговорите за ЕС.

-Сега участвате в разговорите за спасяването на Гърция. Какво се случва там в момента?

-Гърция е в изключително тежка финансова ситуация и ЕС за пръв път се опитва да изиграе една роля, която не е играл досега. Заради членството ѝ в еврозоната ЕС се опитва да ѝ наложи определена политика. Тази роля е нова и за самия съюз. В резултат на това се случват две неща в Гърция - налага се политика, която единствено ограничава разходите, без да води до реструктуриране на икономиката, за да излезе тя напред. И второто нещо е, че това се прави мъчително в политически план - с едни непре-

Да извадим тракийския въпрос на европейска сцена

При фалит на Гърция ще пострада и България

дължителни и тежки преговори за своето евентуално членство в ЕС. Каква трябва да е нашата позиция за него?

-Преговорите за еврочленството на Турция са толкова продължителни, защото в нея трябва да се извършат изключително много промени, ако иска да стане нормална европейска страна със съответните ценности. Ние имаме интерес този процес да продължава.

се върши последователно.

-Имаме ли шанс да извадим тези отношения, специално въпроса за имотите на тракийските бежанци, на европейска сцена?

-Мисля, че това е шансът. Когато се водят преговори с Турция, ние трябва да имаме достатъчно убедителни аргументи пред нашите партньори и това да стане европейска тема, а не двустранна. Но това означава много работа и няма как да стане автоматично, с изпращането на едно писмо.

-Работа от държавата, от евродепутатите, от кого?

-От българската държава, която трябва да убеди нашите европейски партньори. Основно ангажиментът трябва да е на Външно

къснати срещи на министри, държавни глави, среднощни заседания, със заплахи към Гърция. Сега през март Гърция ще бъде принудена да поеме ангажименти, които нито една държава досега не е приемала, а и те няма да са последните. Всичко това създава изключителна липса на подкрепа от страна на самите гърци, инвеститорите също се оттеглят...

Начинът, по който работи ЕС, не помага както трябва на Гърция. В моята група на социалистите и демократите направихме алтернативна група, за да дадем някои идеи как трябва да се коригира това отношение, какво трябва да направи Гърция и какво ЕС, за да се получи подкрепата, която действително да помогне на страната.

-Ще се наложи ли допълнително наливане на пари в страната и откъде ще се вземат?

-Без съмнение Гърция има нужда от доста средства. При спадащ вътрешен продукт тя няма възможност да обслужва плащанията по дълга си. Изходите са два. Гърция да фалира и да престане да обслужва външния си дълг, като той се реструктурира и отпише. Това обаче е „кошмарният сценарий“, за който говори гръцкият външен министър и който е изключително лош вариант, включително за страни като България.

Втората възможност е да се намери финансиране на Гърция и тя да започне да прилага спасителните мерки. Откъде ще дойде финансирането? Очевидно е,

че не може да дойде пряко от финансовите пазари, защото в момента заемите за Гърция са изключително скъпи. ЕС или МВФ трябва да направят усилие да финансират този преход.

-Възможно ли е покрай Гърция да пострадат и други страни?

-Мисля, че подобна опасност няма, но зависи от това доколко ЕС би могъл да предпази от т. нар. финансов зараза другите държави. При фалит инвеститорите ще се усъмнят в способността и на други държави да се справят с икономиката си. Така че ЕС трябва да е много убедителен. Сам по себе си фалитът на Гърция - освен лоши новини за Гърция и за ЕС - би означавал лоши новини и за инвеститорите.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ ХАСКОВСКОТО ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО „ГЕОРГИ САПУНАРОВ“

Къпани баби

КИРИЛ САРДЖЕВ

Всяка година на Бабинден жените при тракийско дружество „Георги Салунаров“ – Хасково, пресъздават обичая „Къпане на бабата“. Така беше и тази година. По обяд в клуба на дружеството се събраха жените от организацията, където с много смях и закачки се извърши ритуалът. За целта „къпаната баба“ стана най-младата - Кичка Стоева. Пак по стар обичай на всички жени бяха дарени кърпи и сапунчета. Тържеството продължи с много песни и хора до късна вечер. За доброто настроение спомогнаха хубавото вино и сладките питки, които бяха в доволни количества.

Богата трапеза за Трифон Зарезан

ЦОНЬО ЦОНЕВ

Трифон Зарезан е стар български празник, който се чества от всички българи. Свети Трифон е покровител на лозята и празникът е в негова чест. Празнуват също така градинарите и кръчмарите. Обичаят повелява стопанката на къщата да стане рано и да опече обреден хляб, украсен с лозово листо. Вари се и пиле, а в бъклица се налива от най-хубавото вино. Пак по стар български обичай мъжете отиват на лозето, прекръстват се и отрязват по три пръчки, след което поливат с вино лозите. Този ритуал се нарича „Зарязване“. Приготвя се богатата празнична трапеза, за да бъде почитен свети Трифон - лечител, прославил се с чудесата, които извършвал. Изричат се благословии - годината да е плодородна, да има берекет. Избира се цар на лозята, който бива закичен с венец от лозови пръчки.

Тракийско дружество – Хасково, умее да цени и пази живи народните традиции и обичаи. Организатор на празника беше председателят на дружеството Кирил Сарджев.

И тази година дружеството отбеляза подобавашо Трифон Зарезан с богата трапеза, хубава българска музика и много настроение. Любезно бяха поканени членове и гости по случай празника и най-важното – традицията да бъде спазена. Под звуците на български хора и песни се зарязаха ритуално лозови пръчки, поляха ги с вино и се пожела плодородие през настоящата година. Честването на празника продължи с много настроение и на здравици. Състоя се и конкурс за най-добро вино, който се оказа истинско изпитание за тричленното жури в състав Дмитрий Шалапатов, Кирил Сарджев и Руска Караджова. Дегустаторите имаха сложната задача да определят най-добрите сред така майсторски приготвените домашни вина. Организаторите от тракийското дружество в Хасково бяха отредили четири награди за печелившите – за първо, второ и трето място, както и една поощрителна.

Срещу празнотите в родовата памет

Изследване на Димитър Шалапатов описва българските християнски селища в Беломорска Тракия

Дълги години връзката между изоставените български селища в Западна Тракия и техните коренни жители - тракийските българи, прогонени в България, беше прекъсната. Това твърди Димитър Шалапатов от Хасково, който е събрал българските християнски селища в Беломорска Тракия в луксозно издадена книга. Тя е плод на дългогодишно изследване, което се опитва да запълни празнините в родовата памет, която някои от потомците на тракийските бежанци откриват. Предлагаме ви кратък откъс от бележките на самия автор.

Периодът продължи повече от 80 години, с кратко прекъсване през 1941-1944 г., когато Гюмюр-

джинска, Ксантийска и част от Дедеагачка околия бяха присъединени временно към пределите на България.

След края на гражданската война в Гърция, през петдесетте години, загубилите войната са принудени да напуснат територията ѝ. Между тях са хиляди българи от Македония и Тракия. Именно за прогонените от Гърция през 1920-1925 г., 1944 г. и 1949 г. гръцките власти не разрешаваха издаването на визи. Невъзможността коренните жители да посетят родните места заедно с потомците си доведе до съществени празноти в родовата памет.

■ Младите знаят откъде са дошли

родителите и дедите им. Помнят спомените им, но нямат информация за местоположението на селището, за настоящото му име, дали то съществува или не. През годините са публикувани доста краеведески изследвания за селища от Западна Тракия.

Едно обобщаване на тази информация, а така също допълването ѝ с нова, както и поднасянето на неизвестна досега, наложи това изследване.

За да се напише тази книга, бе необходимо да бъдат посетени всички селища, описани в нея. Трудно беше откритването на някои от тях, особено тези, които не съществуват вече като Аткьой, Тахтаджик, Пишманкьой, Сачанли, Фатиряка и Кърчифлик. Необходимо бе да се издирят селищата, в които са се заселили тракийските българи след злокобната 1913 г., а също изселниците се българи от Мала Азия през 1914 г.

Понятието Западна Тракия като територия добива гражданственост след края на Първата световна война. Тогава тя се отнема от България в полза на страните победителки, но само

■ след шест месеца е преотстъпена на Гърция

Това е територията между реките Марица и Места, отнета от България в полза на Гърция.

В пределите ѝ влизат бившите Гюмюрджински, Дедеагачки и част от Одринския турски санджак.

След 1878 г. цяла Тракия попада в Одринския вилает. Само малка част около столицата остава в чертите на Цариградския вилает.

Българското население в Беломорска Тракия, в рамките на османската империя, е било съсредоточено в старите български селища в Родопите Доган Хисар, Сачанли, Тахтаджик, Пишман, Янурен, Дервент,

Манастир, Балькьой, Голям Дервент, Еникьой, Габрово, Ксантийско и др. Те захранвали с християнско население градовете, а така също и полските села, изоставени от жителите им турци. Този процес на демографски растеж на българската общност в Беломорска Тракия се развивал с ускорени темпове. Не само в селищата-майки нараствало населението, но и в селищата, в които вече имало преселници. Този процес бил нарушен след Руско-турската освободителна война, когато голяма част от населението тръгнало след изтеглящите се освободителни войски. Голям отлив на население тогава отбелязали селища като Балькьой – 300 семейства, Янурен – 300 семейства, Доган Хисар, Фере, Софлу и много други. Макар че някои от изселниците се завърнали след дадената амнистия от Турция, населението до 1912 г. не могло да се възстанови в сравнение с 1878 г.

Борбата за самостоятелна българска църква в Беломорска Тракия била много трудна, тъй като Турция, подтиквана от патриаршията, не разрешавала регистрация на българската църква в този регион, въпреки че в една епархия – Маронийската, от 33 селища само 4 били гръцки, и то гръкомански. Чисти гърци вероятно имало само в Мароня, но и там голяма част от жителите били с български корени.

Учебното дело се развивало успоредно с църковната борба, макар че в някои селища български училища били открити доста преди църквата да премине към екзархията. В повечето случаи, веднага след като селото се присъединяло към екзархията, откривали българско училище. Имало български селища, особено в Димотишко и Одринско, в които процесът на погърчване започнал доста рано. Това са така наречените парпанковци. В други селища населението било двуетнично – с турски и български език, т.е. огагаузено.

- Зарязването на лозите може да става и на топло, важно е доброто настроение.

ПРОФ. ИВАН ФИЛЧЕВ

На 13 март през 1913 г. започва атаката за превземането на Одринската крепост, която остава в най-ярките страници на военното ни изкуство. Въодушевени от благородни и родолюбиви чувства, още от първите дни на Балканската война нашите войски устремно настъпват, като само за месец освобождават Лозенград, Бунархисар, Люлебургаз и достигат до Чаталджа, на 30 километра пред Цариград.

Но в полосата на настъпващите войски остава обсаденият Одрин. А докато той се държи, Турция се надява на по-благоприятен изход от войната.

Одрин заема особено важно геостратегическо положение и турските власти с помощта на германски военни специалисти успяват да го превърнат в непревземаема крепост. На предна позиция непрекъснато се опъва телена мрежа с ширина 6-9 метра. Главният пояс се състои от около 20 укрепления, стрелкови окопи за бойците, огнени позиции за артилерията, ровове, дълбоки до 4 м и широки 6-7 м. Гарнизонът е с около 6000 личен състав, а комендантът Шукри паша е един от най-подготвените турски генерали.

Задачата за превземането на Одрин е възложена на Втората българска армия с командващ генерал-лейтенант Никола Иванов, завършил военна академия в Петербург. Първоначално българското командване планира крепостта да бъде обсадена и

■ да се предаде без бой

Но след 5-месечна неуспешна блокада Главното командване решава да се премине към открит штурм за превземане на крепостта. За целта Втората армия е усилена с войски и артилерия и към средата на март вече разполага с пет пехотни дивизии и армейски части, конен полк и над 400 оръдия. Крепостта е разделена на четири сектора – източен, южен, западен и се-

Как падна „непревземаемият“ Одрин

Напред ни чака слава и мир, назад безславие и смърт, зове ген. Вазов

■ Шукри паша се предава безславно

розападен. Решено е главният удар за разкъсване на обсадата да се нанесе на източния сектор с командир генерал-майор Георги Вазов, брата на народния поет.

На 24 март в 13 часа артилерията от всички сектори открива ураганен огън по тур-

ските позиции, с което заблуждава противника за насоката на главния удар. На 25 март рано сутринта пехотата се вдига и безшумно се устремява в атака. Дружините от 56-и пехотен полк, 23-ти пехотен Шипченски полк, 10-и пехотен Родопски полк, 32-ри пехотен

Загорски полк и други части с мощни викове „Ура“ и „На нож“ завладяват цялата предна позиция на източния сектор. Макар и по-незначителни, успехи постигат българските войски и на другите сектори. Атаката продължава и през нощта на 25 срещу 26 март.

Противникът за първи път е подложен на нощни удари и ужасен напуска позиции, търсейки спасение в бягството.

Бързото завладяване на турските позиции и безредното отстъпление повдигат духа на българските войни. Успешно се развиват бойните действия

на всички сектори. Предстои решителната нощна атака на 25 срещу 26 март. В заповедта на ген. Вазов се предупреждава и обявява: „Тази нощ е необходимо да се реши съдбата на Одринската крепост.“

■ Противникът трябва да бъде сломен

Напред ни чакат слава и мир, а назад – безславие и смърт.“ Обсадната артилерия действа по точно разработения план за нощна атака. Турските позиции кипят от разривите на залпите, унищожена е и голяма част от батареите им. Постепенно са завзети фортите Айджийолу, Айвазбаба, Кестенлик, Илдъз и др. А с това пътят към града е вече открит.

Шукри паша оценява, че положението е безнадеждно и в 8.30 часа изпраща парламентарии за прекратяване на военните действия и предаване на крепостта. При своето пленяване той заявява: „Храбростта на българската армия е безпощадна. Аз сега се уверих, че на вашата армия никаква крепост не може да противостои.“

В 10 часа на 13/26 март 1913 г. българските войски тържествено влизат в Одрин.

Превземането на Одринската крепост е най-високият връх в българската бойна мощ и военното изкуство. Много специалисти от различни страни пристигат на място, за да се запознаят с нашия военен опит.

С падането на Одрин завършва Балканската война и започват трудните мирни преговори.

Приписки към паметта за Тракия

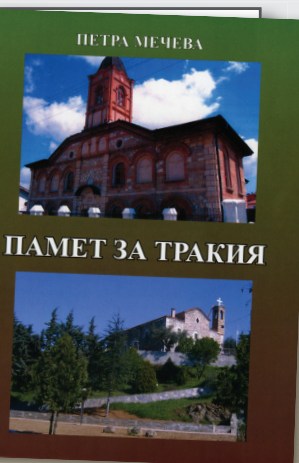
При препълнена зала на 29 февруари в Стара Загора беше представена книгата на Петра Мечева „Памет за Тракия“. Тя е заслужил деятел на тракийското движение, председател на дружество „Одринска епопея“ в града, член на Върховния комитет и председател на Тракийския женски съюз. Специално поздравление към авторката поднесе и председателят на съюза Крассимир Преманов. Предлагаме ви редове от представянето на книгата, което направи писателят Никола Инджов.

Много минало има в книгата на Петра Мечева. Това са устни и писмени бежански спомени, едновременно снимки на хора, селища и местности. Тези страници са възбуждащи, хубавото е, че са написани от непрофесионален историк, в чиято душевност и човешка съдба обаче историята има реални последици. Петра Мечева е преживяла последното изгнание на българите от Беломорието

през есента на 1944 г. Вследствие на Ялтенското споразумение на Великите сили. И гледището първи години на новото българско общество, чиито съзидателни идеи обхващаха живота на бедните бежански поколения. Тези идеи представляват началото на съзнателния живот и на Петра Мечева, те определиха пътя ѝ на педагог и общественик.

Петра Мечева наистина не е историк, но тя е от хората, които участват активно в правенето на история.

Беломорските тракийци – това са българи, гърци, турци, арменци, евреи, араби. Обеднителният език, езикът мост е бил и продължава да бъде българският, твърдя това! Пътуващите из Беломорието и днес дочуват този език в Димотика и Кавала, на остров Тасос и в Драма. Българският тон на тракийския свят на Европа се усеща в мелодиите на кавалите и гъдулките, в ритъма на

ПАМЕТ ЗА ТРАКИЯ

хорото, а дори и в плиската на трите беломорски реки, извиращи и трите от България – Струма, Места и Марица...

Петра Мечева ни показва и днешното етническо многообразие в Тракия. Тя разказва за посещенията на родните места на бежанците, които предизвикват силни родолюбиви чувства, а също така възбуждат приятелствата на старите поколения между новите обитатели на тракийския свят на Европа.

Четете и препрочитайте тази книга, в нея ще намерите и себе си.

–Ген. Бояджиев, защо решихте да пишете за Шпионина на XX век?

– Аз познавах Ким Филби лично и достатъчно дълго време –15 години. През тях сме живели под един покрив сигурно повече от половин година; аз съм му гостувал в Москва пет пъти, той също е идвал в България, имаме постоянна кореспонденция.

–Какво можем да научим от книгата за Филби?

–Поначало в исторически план той е една противоречива личност. За някои е шпионин, за други е разузнавач; за някои е защитник на второто отечество, за други е предател на първото.

Голяма част от разследването ми включваше разговори с поне 15-ина човека, които са го познавали лично, от едната и от другата страна на Океана.

Периодът, когато е работил за светското разузнаване, го отразявам чрез разказите на неговите руски колеги. Във Вашингтон съм разговарял със зам.-директора на ФБР Едуард О'Мали, който беше ръководител на групата ФБР-ЦРУ, разкрила руския агент в ЦРУ Олдридж Еймс.

–А втората част на книгата какво съдържа?

–Втората част е изцяло посветена на Ким Филби и България – нещо, което няма как някой друг да отрази, тъй като аз съм пътувал с него на дълъг и на шир.

–Разбираме, че има и „тракийска следа“ в посещенията му у нас?

Българската следа в живота на Ким Филби

Залата на Военния клуб в столицата не успя да побере всички гости, които искаха на 24 февруари да присъстват при представянето на книгата „Ким Филби в спомените на генерал Тодор Бояджиев“. В документалното произведение генералът, който е и почетен председател на Политически клуб „Тракия“, е събрал личната си кореспонденция с Ким Филби. Изданието е посветено на 100-годишнината от рождението на големия разузнавач, наричан още Шпионина на XX век

■ Костадин Карамитрев и Руфина Филби в с.Ясна поляна

– През 1975 г. Филби пожела да отидем на Петрова нива, за да види къде се взема решение за въстанието. Водих го и до застава Резово. После поиска да отидем до родното село на баща ми Граматиково. На Петрова нива църквата още не беше построена, но разгледа мястото. Говорихме надълго и нашироко. Годишно по-късно съпругата му Руфа беше

дошла на почивка в страната, аз я придружавах, но трябваше да се отбия до Илиева нива. Тя пожела да ме придружи, когато разбра, че там са избити 200 тракийски деца и сме построили параклис. Знаеше и че Боян Саръев кръщава в него. Руфа, родена атеистка, пожела да бъде също кръстена. Подарихме ѝ тогава златно кръстче, което повече не е свалила.

Защо дипломати се скареха за филми

Как техниката предаде нашите преговарящи

Дългогодишният дипломат, посланик, началник на отдел „Балкански страни“ в МВнР Любомир Шопов разказва за някои неизвестни за публиката преговори с Турция.

На 5 и 6 ноември 1986 г. във Виена се провеждаше среща на министрите на външните работи на държавите - участнички в Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа. Под ръководството на зам.-министър Иван Ганев започнахме подготовка за евентуални разговори между Петър Младенов и турския външен министър Вахид Халефоглу. Ситуацията благоприятстваше подобен контакт и той беше внимателно договорен. Срещата се проведе в зала на двореца „Хофбург“ по време на едно от обедните прекъсвания на заседанието

Ероглу замразява диалога за Кипър

Продължаване на преговорите с кипърските гърци след 1 юли, когато Република Кипър ще поеме председателството на Европейския съюз, би било безсмислено, заяви лидерът на кипърските турци Дервиш Ероглу пред „Хюриет дейли нюз“.

„Ако не успеем да постигнем споразумение преди 1 юли, тогава няма да има смисъл да продължаваме преговорите. ООН и Съветът за сигурност трябва да затворят случая. Те имат определена цел и не успяха да я постигнат“, заяви още Ероглу.

Република Кипър поема ротационното председателство на ЕС от 1 юли и Турция вече обяви, че ще прекъсне диалога с ЕС във втората половина на годината, както и че няма да участва в съвместни дейности, организирани от председателството.

„На кипърските турци им писнаха безкрайните мирни преговори. Продължилите десетилетия безуспешни рундове само увеличиха безнадеждността и несигурността около тяхното бъдеще“, заяви Ероглу.

Турският политик обаче откажа да обсъжда открито възможността за установяване на две държави на острова или за оттегляне от преговорите, като заяви, че разглеждането на други варианти би било неправилно, докато все още има възможност за споразумение.

на външните министри. Това беше първи контакт на ниво министри от възникването на проблема със смяната на имената на българските турци. Първ направил изложение българският министър. Изрази готовността на страната ни за развитие на добросъседските отношения, основаващи се на Устава на ООН, на принципите на международното право и в духа на Заключителния документ от Хелзинки. Турският министър изрази известната ни вече позиция: България да признае съществуването на турско етническо малцинство и да му предостави всички права, произлизащи от международните договори и практики. На срещата единствено превеждаше Дончо Пеев - завеждащ секция „Турция“ на отдел Трети. Водехме бегли бележки, колкото да вземем отношение, ако се появи нещо изненадващо. Иначе разполагаме със скъпоструващо записващо устройство, монтирано в представително дипломатическо куфарче. Забелязах, че и турските колеги също не водеха подробни записки. Явно и те имаха подобно устройство. То решаваше много проблеми и най-важното - правеше възможно безпристрастно възстановяване на проведените разговори.

Петър Младенов заяви, че ние няма да допуснем диктат и намеса във вътрешните ни работи. Припомни, че в нито един документ не става дума за „турско малцинство“ в България. В отговор турският външен министър също повтори основните моменти от изложението си и изрази съжаление, че не сме стигнали до никакво решение. Заключителното заседание на Виенската среща започваше след 10 минути.

■ Филмът „Време разделно“ бе повод за остри спорове.
СНИМКА ОТ НАЦИОНАЛНАТА ФИЛМОТЕКА

Взехме си довиждане и се заптихмехме към залата.

Късно след обяд в отговор на направените от Вахид Халефоглу в официалното изказване нападки срещу страната ни зам.-министър Иван Ганев даде пресконференция, в която участвах и аз. В София се прибрахме към полунощ. Към 9 ч. обаче трябваше да представим на П. Младенов подробна информация за срещата. Бяхме спокойни заради записания разговор, но изненадващо се оказа, че суперскъпото ни устройство не е сработило. Наложих се да запретнем ръкави и заедно да възстановим разговора дума по дума. Към 4 ч. бяхме готови. В 9 ч. материалът легеше на бюрото на министъра.

■ Тайната среща в Женева

Ставаше все по-ясно, че откритият натиск срещу България не дава резултати. Възникна идеята да се проведат секретни разговори между двете страни в Женева. С посредничеството на посланика на СССР бе уговорено срещата да стане през декември 1986 г. На 18-и се настанихме в хотел „Дьо берг“. На следващия ден

се обадох на Нюзхет Кандемир в хотел „Ришмонд“, където беше отседнала турската делегация. Рангът на Кандемир бе помощник посланик, но се очакваше да го направят зам.-министър. Придружаваха го още трима висши турски дипломати.

Изложението на Иван Ганев беше дълбоко премислено. Основната му линия бе готовността на България да решава малки и големи въпроси, но без предварителни условия, без намеса във вътрешните работи. Нюзет Кандемир отговори, че всичко би било възможно, но само ако признаем турско малцинство в България. Иван Ганев категорично отклони възможността да обсъждаме това, както и правото на Турция да се меси във вътрешните ни работи.

На следващия ден домакин на срещата беше Иван Ганев. Тя премина в прецизиране на конкретните въпроси за решаване, договориха се срокове за втори контакт в Женева. Това щеше да стане на 16 януари 1987 г.

Женевската среща, за която почти не се знае, започна в 9.45 ч. Първ взе думата Иван Ганев и поздрави Кандемир с

назначаването му за зам.-министър. След това се извини, че заради пътен инцидент с член на семейството му и се налага спешно да се върне в София. Аз трябваше да продължа разговора с турската страна. В сбита форма изразих позицията на българското ръководство за подхода и начините за развитие на българо-турските отношения. Изслушвахме се с уважение. Търсехме пролука за постигане на някои конкретни положителни стъпки. Но раздалата беше хладна, защото всяка от страните остана на своите позиции.

■ „Време разделно“ като политически аргумент

През лятото на 1988 г. приех по негова молба турския посланик у нас Йомер Лютем. Във втората част на срещата в отговор на наше настояване да бъде спряно излъчването на телевизионния филм с антибългарско съдържание „Белене“ посланик Йомер Лютем поиска от своя страна да спрем представянето на филма „Време разделно“ на международни фестивали. Той вече беше много добре посрещнат на

фестивала в Кан.

Турската страна считаше, че усилията да бъде спрян филмът от фестивала в Сеул и от останалите фестивали не са достатъчни. Отчитайки антитурския характер на филма и факта, че той подкрепя тезата за липса на турско малцинство в България, ние настояваме филмът да бъде свален и от екраните в страната, каза посланик Йомер. Той обвърза решението за „Белене“ с нашето за „Време разделно“.

Отговорих му, че е нелогично двата филма да се сравняват. Българският филм отразява обективно една историческа истина, а събитията в него са от XV век. Тогава не е съществувала Република Турция. Докато турският филм третира по оскърбителен начин съвременната действителност в България. Що се отнася до накарънените религиозни чувства, насилиството е сменена вярата именно на българите. Никой не е потискал ислямската религия в Турция. Следователно да се чувстваме засегнати имаме право единствено ние, българите.

(Из подготвена за печат книга)

ЕС и Турция

В момент, когато оцеляването на Гърция в еврозоната е поставено под въпрос, изглежда абстрактно да се обсъжда присъединяването на Турция към европейските редици, предупреждава Кристофър Торчия от Асошейтед прес. Някои турци смятат, че то няма да се случи, докато са живи. Икономическите проблеми показват, че Европа, където скептицизмът към Турция расте, има малко възможности да се разширява, в Турция реформите се забавиха, а правителството се опитва да спечели лидерска роля в Близкия изток.

Дискусията изостава до известна степен заради Франция и Германия, които проговориха срещу пълноправното членство на Турция и в които ще има избори съответно през тази и през следващата година. Не се очакват смели инициативи по време на политическите предизборни кампании там. Дори ако тези влиятелни европейски държави изберат правителства, които таят повече симпатии към кандидатурата на Турция, няма

Преговорите изостават, търговията процъфтява

■ Няма изгледи скоро преговорите на ЕС с Анкара да напреднат.

признаци за напредък по отношение на дългогодишния спор за държавата - членка на ЕС, Кипър.

Новият посланик на ЕС в Турция

заяви, че ще бъдат формирани повече съвместни екипи, които да разработят техническата основа за присъединяване към съюза, в случай че се

подобрят политическите условия през следващите години. През последното десетилетие Турция се превърна в регионална сила, чиято външна политика продължава да се подкрепя, но вече не се определя от нейните съюзници в НАТО. Междувременно Европа сигнализира за умора от разширяването още преди да изпадне в рецесия.

Половината от главите в преговорите за членство са блокирани. От юни 2010 г. не е отворена нова глава. Почти половината от турската външна търговия обаче е с Европа, както и около 85% от външните директни инвестиции в страната.

Турският посланик в ЕС призна, че се е получил „омагьосан кръг“, в който Турция, някога хвалена за програмата си на реформи, губи ентузиазъм. А Европа губи лостове над процеса, за който някои от нейните лидери се колебаят.

Според него Турция и Европейският съюз трябва да решат в крайна сметка какъв вид взаимоотношения искат, защото „ние не можем да продължаваме да се преструваме, че преговорите продължават“.

Чужденците лудии по нашите манджи

Календар МАРТИ

■ 3 март 1878 г. - Подписан Санстефанският мирен договор, с който се обединяват почти всички български земи в независима българска държава.

■ 11 март 1913 г. - Начало на атаката за превземане на Одринската крепост.

■ 11 март 1929 г. - Починал Петър Драгулев от гр. Варна – един от учредителите на тракийската организация в България и председател (1896-1900 г.) на тракийското дружество "Странджа", гр. Варна.

■ 13 март 1874 г. - Роден Димитър Ташев от с. Колиби, Бунархисарско. Арестуван и лежал в затвора за революционна дейност. Четник в агитационната чета на Тодор Шишманов преди конгреса на Петрова нива. Участник в атенцията на гара Симитли. Подвойвода на Велички въстанически участък след конгреса на Петрова нива. Починал на 29 април 1955 г.

■ 14 март 1851 г. - Роден Пело Димитров Киприлов в с. Пироз, Лозенградско. Виген деец на ВМРО – Странджанския Левски, учител, свещеник, революционер.

■ 18 март 1847 г. - Починал Михаил Герджиков – виген деец на ВМРО, организатор и главен войвода на Илинденско-Преображенското въстание.

■ 19 март 1872 г. - Роден Лазо Лазов в гр. Лозенец. Виген деец на Илинденско-Преображенското въстание – четник в четата на Лазар Марджаров и войвода след конгреса на Петрова нива на Дерекъйския въстанически участък. Починал на 17 април 1929 г.

■ 20 март 1903 г. - Убит войводата Пано Ангелов и легендарният Никола Равашола в с. Сърмашки (гн. Бръшлян), Малкотърновско, в неравен бой с турския аскер.

■ 22 март 1859 г. - Роден Петър Драгулев в гр. Малко Търново. Председател на тракийското дружество „Странджа“ от 1896 до 1900 г. Починал на 11 март 1929 г. в гр. Варна.

■ 23 март 2002 г. - Проведен в гр. Созопол редовен конгрес на Тракийския женски съюз. За председател е преизбрана Петра Мечева – член на ЦР на СТДБ и председател на Регионалния съвет на тракийските дружества в Старозагорски регион.

■ 25-26 март 1992 г. – Проведен в гр. Хасково 19-ият конгрес на СТДБ. На него са направени преглед и оценка на изтеклия период на съюза и дружествата. Приети са изменения и допълнения в Устава на организацията и са избрани ръководни органи: ВИК, КК и ЦР с председател на съюза Костадин Карамитрев.

■ 26 март 1913 г. – Превземането на Одринската крепост от българските войски. Падаването на Одрин, обявен за Ден на Тракия.

■ 31 март 1978 г. – Починал в София Димитър Попниколов. Виген тракийски деец.

Бързото хранене няма място в родната кухня

■ Васил Василев

Чужденците са очаровани от тракийската кухня. Това твърди Васил Василев, представител на Гилдията на главните готвачи в ЕС за Южното Черноморие. Когато работя в чужбина, винаги се стара да готвя нашите ястия и хората страшно много ги харесват, разказва той. Печелият с естествения си вкус и със зелените подправки.

Според специалиста тракийската кухня не злоупотребява с чесъна или джинджифила, както правят това други. Освен това в нея се използват винаги пресни натурални продукти, приготвят се от домашно отглеждани животни и заради това вкусът е пре-

красен. Васил Василев признава, че на Балканите дори и рецептите са се измешали така, че е трудно да се каже кой какво е измислил. Все пак обаче манджите, които къкрат в Пловдив, Старозагорско и като цяло в Тракийската низина, си остават специфични. В тях се използват много пресни зелени подправки като магданоз, копър, целина глави. За кървави-

ците се сушат и после смилат чушки. Изобщо тракийци предпочитат сами да си правят кървавицата. Агнешкото по гергьовски също е сред най-реномираните им специалитети. Според Василев най-характерното за региона е използването на различни по големина говечета. В тях продуктите къкрат с часове – между 4 и 6 часа, за да придобият най-добрия вкус. Освен месото се слагат много зеленчуци и ориз. Дори характерните за тази кухня салати се правят с много зеленчуци, използват се често цвекло,

ряпа, изобщо много кореноплодни, пояснява Василев.

Според него все още у нас има достатъчно ресторанти, които предлагат традиционна храна. Но тя не е предвидена за хапване набързо.

За читателите на вестника Василев предлага една характерна тракийска рецепта.

Традиционен сач

Върху нагорещения сач се поставят нарязаните телешки език, свинско шкембе, печурки, зелени чушки, червен лук, масло и магданоз. След което всичкото се запържва, накрая се поръсва с домашен кашкавал. Понеже сачът е достатъчно нагорещен, кашкавалът се разтопява и придава допълнителен вкус на яденето.

Представяме Тракия в ЕВРОПАРЛАМЕНТА

През есента Съюзът на тракийските дружества предвижда организирането в Европарламента на фотоизложба, посветена на Тракия. Това е едно от решенията, които Централното ръководство на СТДБ прие на своето заседание от 18. II. т.г. Изложбата ще запознае евродепутатите с историята и настоящето на региона. Тя е и едно от предложението, включени в план-програмата за работата на съюза до края на 2012 г. Програмата ще бъде внесена за обсъждане от Върховния комитет на 17 март.

Заедно с нея тогава ще бъде обсъден и проектобюджетът на организацията. Ръководството прие отчета за дейността и за финансите за 2011 г. Сред своите решения то записа и създаването на информационна система

на съюза, за която ще се търси европейско финансиране. Бе решено да се отбележи тържествено и 26 март - Денят на Тракия, като се предвидят различни инициативи, включително да се поднесат цветя на паметниците на тракийските герои в страната. На тържеството в столицата са поканени премиерът Бойко Борисов, кметът Йорданка Фандъкова, депутати, кметове, представители на обществени организации и движения, дипломати. Ще се проведе и тържествено събрание-концерт.

Централното ръководство прие и концепция за модернизирание и обновяване на съюзния орган в „Тракия“.

На поредното заседание бяха разгледани и проблемите в ТД „Войвода Руси Славов“ -

Пловдив. За тяхното решаване ръководството препоръчва до юни дружеството да проведе общо събрание. Специализираното звено към председателя на СТДБ пък ще извърши проверка на финансовата отчетност. Ръководството подкрепи проектоплана и програмата на дружеството за 2012 г., но прецени, че ТД и читалище „Тракия 2008“ трябва да осъществяват самостоятелно своите дейности, за да се избегнат противоречията между двете структури. Подкрепят се също усилията за разширяване и развиване на материалната база на пловдивското дружество.

Централното ръководство свиква на 17 март в столицата Общо събрание на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества. То ще започне в 11 ч и в дневния му ред са включени отчет за дейността през 2011 г., финансов отчет, план за работата и бюджето през 2012 г.

Тракийци и офицери от запаса в общи инициативи

Бургаското тракийско дружество „Екзарх Антим I“ и общинската организация на Съюза на офицерите и сержантите от запаса се споразумяха да провеждат общи инициативи. Срещата бе организирана по покана на почетния председател на ТД доц. Маруся Любчева. Двете неправителствени организации се договориха да осъществяват занапред съвместно различни срещи,

чествания на бележити дейци и представяне на книги с патриотична и родолюбива тематика.

В КЪРДЖАЛИ

Наградиха най-доброто вино

■ Журито се старее да е безпристрастно.

НИНА КЪНЧЕВА

Престижното състезание за „Винар на годината“ организира за пети пореден път Тракийското младежко дружество в Кърджали. На 25 февруари взискателно жури опита продукцията на 13 винопроизводители от региона. Райко Стайков, Севда Пачова и Мустафа Мустафов оценяваха вината по куп различни показатели, сред които цвят, аромат, киселинност, интензитет и вкус. Най-доброто вино се

оказа произведеното от Огнян Иванов. За повечето почитатели на червената напитка името му е добре познато, понеже печели титлата за трети път. Тази година наградата му спечели мерло от лозов масив в с. Стамболово. На второ и трето място се класираха съответно Бончо Ставрев с мерло и Георги Манолов с винен купаж от мерло, унгар и памид. Победителите получиха предметни награди и бяха отличени с грамоти.

Родова среща събра Стамболиеви

Първата среща на рода Стамболиеви се състоя през лятото на 2011 година в Кърджали. Организатор на срещата беше Петко Стамболиев от София. Събраха се заедно братя и сестри, първи, втори и трети братовчеди. Дойдоха потомци на рода от столицата, от Пловдив и Хасково. По-възрастните разказваха с часове спомени от миналото, а младите слушаха в захлас. Срещата беше много мила и вълнуваща.

На сбогуване си обещахме тези събирания да станат традиция.

ТРАКИЙСКИ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А

Печат: ИПК „Родина“

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Централното ръководство
Консултанти: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ и проф. Иван ФИЛЧЕВ
Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА, отговорен секретар: Васил ЖЕЧЕВ
e-mail: vesttrakia@dbv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Михаил ЖЕЛЯЗКОВ (Бургас) - 056/86 16 76; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) – 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ - 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) - 076/60 13 67; Бойка БОРАДЖИЕВА (Пловдив) - 032/67 35 18; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) - 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) - 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) - 038/66 58 22; Маргарита НАЧКОВА (Шумен) - 054/86 99 52; Мария ИВАНОВА (Ямбол) - 046/66 35 40
Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC:STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

БОЖАНА БОГДАНОВА

От семейството на бежанци от с. Булгаркьой, област Кешанска, и с. Търново, област Узункюпрыйска, в Одринска Тракия

През лятото на 1993 г. неколцина от потомците на т.нар. бежанци (тракийски бежанци), прокудени от родните си места, решихме за първи път да поемем по обратния път на дедите ни. Всеки от нас пазеше историята на своето семейство, на своя род и искаше да видим какво е останало от къщите и местата, от които са били насилствено изгонени те.

През следващите години това се превърна в традиция, като в групата постепенно се включваха хора от София, Пловдив, Хасково, Свиленград, Димитровград, Стара Загора, Трявна, Павликени, Казанлък, Розово, Бузовград, Сливен, Твърдица, Научен, Желю войвода, Омуртаг, Шумен, Бургас, Стралджа, Атолово, Ямбол, Елхово, Тополовград и Велико Търново. И досега не ни спира нито горещото юлско слънце, нито трудностите на пътуването, нито студеното понякога посрещане на хората, които в момента населяват тези места. Впрочем, всяка година ни посрещат различно, но винаги правят уговорката, че не са виновни за станалото преди близо век. Някои направо ни питаха

■ „За имотите си ли угъвате?“

При последното ни посещение по земите на нашите деди пък ни признаха, че са намерили имане, закопано от предишните собственици в двора, и с него са си построили новата къща. Показаха ни дори зейналата дупка от скоро намереното в тенекия злато на поп Павел в двора на родната му къща.

През годините обиколихме Еникьой, Ерменикьой, Чопкьой, Търново, Узункюпрыйска кааза, Ейлягюню, Лизгар, Теслим, Булгаркьой, Кешанска кааза, Ахькьой, Възгаш, Одринско... Стигнахме и до Димотика, Софлу, Бунар Хисар, Доган Хисар и

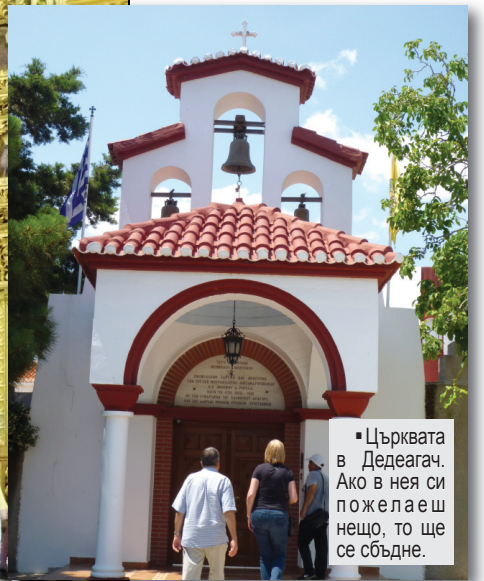
■ С внучката на поп Павел (в дясно), чието имане изкопали новите собственици на земята

родната къща на Капитан Петко Войвода, Дедеагач (Александруполис), Шехенлар...

Въннението при тези пътувания винаги е огромно. Когато стъпваме по родните места на нашите деди, сякаш се докосваме до тях, до бита и до живота им. Често от някогашната дядо-

■ Катедралата в Димотика е една от задължителните спирки за туристите.

■ Църквата в Дедеагач. Ако в нея си пожелаеш нещо, то ще се сбъдне.

Сантиментално пътуване към КОРЕНИТЕ

Всяка година потомците посещават родните места на своите деди

га ли може да издържи, ако не се предприеме нещо за нейното спасяване?

Навремето направо от полето баба ми Мария, бременна в шестия месец, и дядо ми Димитър усетили ужасяващ мирис на горящите къщи и побегнали да се спасяват, без да мислят за документи за собственост или вещи за спомен. Така пристигат в България голи и боси, без тапани за имоти, без имането, жълтиците и махмутиите си.

През октомври 1913 г. баба и дядо стигнали до Сливен и там останали, като

■ започнали живота си наново, от нулата

Всеки път, когато посещавам Булгаркьой, разказите на баба ми сякаш оживяват пред очите ми. От къщата на прадыдо ми Никола и прабаба ми Смиля днес са останали руини. До нея пък е била къщата, новопостроена от дядо ми Димитър и баба ми Божана. По-надолу, до църквата „Свети Константин и Елена“ - къщата на прадыдо ми

Тодор и прабаба ми Ангелина. Живеели заедно и стари, и млади.

Като по чудо калеко Карамфил, съпругът на по-голямата сестра на баба ми Кера, се спасил в дълбоките води на реката и после винаги разказвал за това с вълнение. Но Димитър и Стамат, по-големите й братя, и прадыдо ми Тодор не успели. В гората баба ми се принудила да изостави пеленачето си върху набързо „стъкмените своеобразни люлки“ заедно с още

много други бебета, за да не издадат с плача си останалите, и така да спасят поне по-големите деца. Баба ми все вярваше, че по някакво чудо кърмачето е останало живо. Костадина, най-малката сестра, пък разпознала тригодишния си племенник Тодор и го взела със себе си. Кървавият поход продължил седемдесет дни, накрая пристигнали във Варна. До пролетта на 1914 г. останали там, когато с кораб потеглят за Шехенлар до Дедеагач, на час и половина от Кешан

■ Българската църква в с. Търново, която се намира между Одрин и Кешан

и Булгаркьой, все с надеждата, че ще се върнат оттам по родните места. Така до 1920 г., когато отново потеглят към центъра на България. Родът се разделя и се заселва в Сливен, Ямбол, Бургас, Варна, Стара Загора, Тополовград, Атолово и Мандрата.

Всеки от групата, която посещава родните места на дедите си, пази подобна семейна история.

За да съберем разпръснатите бежански родове, решихме да организираме среща на потомци на бежанци от Източна Тракия, Беломорска Тракия и Мала Азия, която кръстихме „Завръщане към корените“. Тя се провежда всяка година в Сливен през последната събота на април. Събираме се от цяла България. Идват хора от София, Пловдив, Хасково, Свиленград, Димитровград, Стара Загора, Трявна, Казанлък, Розово, Бузовград, Сливен, Твърдица, Научен, Желю войвода, Омуртаг, Шумен, Бургас, Стралджа, Атолово, Ямбол, Елхово, Тополовград, Велико Търново, Варна, Ахелой, Несебър, Поморие, Габрово, Чинтулово, Самуилово - все потомци на бежанци от с. Булгаркьой, Ейлягюню, Лизгар, Теслим, Родосто, Търново, Чопкьой, Еникьой, Ерменикьой, Чобанкьой, Дервент, Карадере, Таякадън, Меселин Визе, Карамасли, Лефеджилер, Лозенград, Ениджия, Голям Дервент. На тези срещи в препълнената зала песни тракийски се пеят, стихове четат внуците, преоткриват се братовчеди, непознавали се досега.

Това лято отново ще обиколим родните места на нашите деди. Който иска, може да се присъедини към нас.

КЪМ РЕДАКЦИЯТА НА В. „ТРАКИЯ“ ИМА ОТКРИТА ПРИЕМНА

Всеки, който иска да сподели мнения и препоръки по тракийските въпроси и работата на съюза или да предложи материали и снимки за вестника, може да посети приемната всеки ден от 10 до 14 часа на ул. „Стефан Караджа“ № 7а, София.